

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 6.— lir, za inozemstvo 15.20 lir
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Racuni pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Novo razdejanje na Malti

V zalivu otoka Gozzi sta bili potopljeni dve večji letali — Obsežni požari na letališču v Mikabi

Glavni Stan Italijanskih Obořenih Sil je objavil 8. maja naslednje: 705. vojno potrošilo:

Nobenega važnega dogodka ni bilo na cirenaškem bojišču, kjer so slabe vremenske razmere se nadalje omjevale delovanje izvidniških elementov.

Angleška letala so izvršila nov nočni napad na Bengazi, da bi povzročila žrtve; bilo je le nekaj škode.

Obrambni sistem na Malti

General Quade o borbi za otoče, ki je sedaj že povsem izolirano

Berlin, 9. maja s. O silni ofenzivi osnih letalskih sil na Malto razpravlja v listu »Börsen Zeitung« letalski general Quade, ki popravlja z nekaterimi tehnično vojaškimi podatki nekatere prenagliene sodobnostrokovnjških opazovalcev, ki se čudijo, da se Malta po tolikem bombardiranju vendar še upira in ni bila še popolnoma uničena. Ti sledijo, pravi visoki nemški oficir, na zemljevid Sredozemlja z merilom 1:12 milijonom in zaradi tega se seveda čudijo, da se otoče, kakor je Malta, ki je označeno na takem zemljevidu v obsegu glavice bučke, lahko toliko upira.

Upoštevati pa bi moral, da je ta buckina glavica 27 km dolga in 14 km široka in ima 300 kvadratnih kilometrov površine. Že v mirnem času je živel na Malti nad 200.000 ljudi, kakor v kakem velikem mestu. Samo pristanišča naprave in področje La Vallette imajo 15 km² površine. Malta je skoraj tako velika kakor Gardsko jezero. Obrežje otoka se ponekod dviga do 100 m iz morja. Obdano je od masivnih četri Na Malti so tudi višine do 200 m nad morjem. Glede na njegovo izredno strateško važnost je bil otok preurejen v trdjavjo že pred stoletji in trdnjavske naprave, izkopane v skalovje, so stalo večale in spopolnjevale. Globoko v zemljo izkopane kaverne in galerije so sedaj enako dobro zaklonišča kakor pred stoletjem ko so bile izkopane. Upoštevati je treba tudi da je otoku najboljša Sicilia oddaljena 80 km. Angleska trdnjava je zredno dobro opremljena z obalnimi topovi in utrdami in ima na raz-

Nemško priznanje
Berlin, 9. maja s. Nemški listi so včeraj posebej opozorili na izreden uspeh

Bitka na Koraškem morju

Dosej so bile potopljene ali poškodovane dve zavezniški nosilki letal, dve bojni letali in ena križarka

Tokio, 9. maja s. Tiskovni urad japonskega mornarskega ministra je objavil, da je japonsko vojno brodovje na Koraškem morju vzhodno od Avstralije doseglo sijajne uspehe pri napadu na angleške in ameriške vojne ladje.

Tokio, 9. maja s. Po še nepotrenjenih vesteh so bile na Koraškem morju hudo poškodovane ali potopljene 19.900-tonška nosilka letala »Yorktown«, 33.000-tonška bojna ladja »Saratoga«, 32.600-tonška bojna ladja »California«, ki so vse pripadale Zedinjenim državam, ter 9850-tonška angleška križarka »Cambridge«.

Tokio, 9. maja s. Japonski glavni stan je objavil, da so bile v pomorski bitki na Koraškem morju potopljene severnoameriški nosilki letala »Yorktown« in »Saratoga« ter neka oklopna tipa »California«. Hudo je bila poškodovana angleška oklopna tipa »Waspire« nadalje angleška 10.000-tonška križarka tipa »Cambridge«.

19.900-tonška nosilka letala »Yorktown« je razvijala brzino po 34 vozlov na uro. Njen posadka je štela 1500 mož. Poleg tega je bilo na ladji 500 letalcev. 33.000-tonška nosilka letala »Saratoga« je razvijala brzino po 34.2 vozla na uro. Njen posadka je štela 1041 mož. Bojne ladje tipa »California« izpodirajo po 2600 ton vide in njihova brzina znaša po 21.5 vozla na uro, njihove posadke pa štejejo po 1400 mož. Angleške vojne ladje izpodirajo po 30.600 ton vide in razvijajo brzino po 24 vozlov na uro. Njihove posadke štejejo po 1180 mož.

Tokio, 9. maja s. Japonski glavni stan je objavil, da je bila v posebnem poročilu, da je angleško-ameriško brodovje na Koraškem morju opančeno v sredo. Naslednjega dne je japonska vojna mornarica sovražnika odločno napadla. V tej bitki, ki bo prešla v zgodovino, in označila »Bitka na Koraškem morju« so dosegle japonske vojne ladje, ki operirajo okrog Nove Gvineje največjo zmago nad severnoameriškim vojnim brodovjem od pričetka sedanja vojne dalje.

Smrtni udarec zavezniškemu brodovju

Tokio, 9. maja s. Vojaški opazovalci podvajajo, da je bil sovražniku z najnovesjim porazom ameriške mornarice na Koraškem morju prizalejan smrtni udarec. Sledil je neponosno padcu Corregidora. Tudi za Angleze mora biti nova katastrofa hudo udarec, ker so izgubili v Indijskem Oceanu že križarki »Dorsetshire« in »Cornwall« ter nosilko letalo »Hermes«, dočim so bile druge križarki hudo poškodovane. S potopljivo dve nosilki letal so ameriški mornarici ostale samo še tri nosilke letala. S tem so propadle vse nade Američanov glede letalske ofenzive proti Japonski. Naj-

večja nosilka letala na svetu »Saratoga« s 33.000 tonami, je potopljena. Bila je dvojček nosilka letala »Lexington«, ki je bila potopljena 12. januarja pri Havajskih otokih. Oklopna vrste »California« z 32.600 tonami, ki je zdaj potopljena, je pripadala istemu razredu. Kakor oklopna, ki so jo Japonci potopili 8. decembra pred Pearl Harbourom.

Skrbi avstralskega predsednika vlade

Rim, 9. maja s. Avstralski ministrski predsednik Curtin je v parlamentu izjavil: Zelo sem v skrbih, da bo pomorska bitka, ki se razvija v Koraškem morju odločilno vplivala na potek vojne zaveznikov v jugozapadnem Pacifiku. Glede rezultatov bitke v sedanjem trenutku ni mogoče nicensar reči.

Corregidor zavzet v enem dnevu

Tokio, 9. maja s. Listi objavljajo na-

daljnje zanimive podrobnosti o izkrcanju japonskih čet na silno utrjenem otoku Corregidor. Dne 5. maja, ko Japonci praznujejo dežji dan, so se japonske napadale čete ob 22. uri zbrane med Limay in Larama na obali Batama. Kljub hudenemu ogromu nasprotnikov in min v vodah okoli otoka, so se japonske čete 30 minut pozneje izkrcale iz številnih jeklenih čolnov na severozahodni obali otoka. Drugo in tretje izkrcanje se je izvedlo 6. t. m. tik pred zoro. Oldelki »Inkin«, »Marujama« in »Karin«, ki so se kot prvi izkrcali na otoku, so premagali vse ovire in se pod močnim topniškim ognjem razdelili v dve kolonii in presli na gruči Tili in Malinta. Obramba je bila srdita in močna, japonskih čet pa ni bilo mogoče zaustaviti. Utrdnice in postojanke strojnici se Japonci zavzeli v najhujših borbah. Iz trdnjave Mackiely na južnem delu Corregidora in z otoka Caballa so medtem ameriške baterije bruhale ogenj na japonske čete. Ob 11. uri je padla vzpetina Malinta. Ameriški odpor je bil strok. To so zmogvali oddelki zasili zastavljati vzhajajoča solnca na zavzetih postojankah, so druge japonske čete, ki so jim sledile, zavzemale ostale postojanke na otoku, vojašnice in skladnike. Dne 6. maja ob 13. uri je ameriško poveljništvo razvilo belo zastavo.

Trdnjave na »Češnjevem griču«

Tokio, 9. maja s. Poročevalci lista »Asahi«, ki je spremjal izkrcevalne oddelke pri vodoravnem Corregidoru, poročajo, da tehnični položni trdnjavski naprave na Malinskem griču, ki so ga Japonci sedaj krstili

so službeno potrdili, da so japonske čete v Birni pri zasedovanju sovražnih sil zavzale mesti Lašo in Bamo, dve važni strateški mesti na junanski meji, nato pa so kraj Lunling, ki je že na kitajskih tleh.

Tokio, 9. maja s. Z birmanske fronte poročajo, da so japonske sile zasedle važno strateško mesto Lunling.

Japonci v Lunlingu

Tokio, 9. maja s. Japonski glavni stan je

službeno potrdil, da so japonske čete v Birni pri zasedovanju sovražnih sil zavzale mesti Lašo in Bamo, dve važni strateški mesti na junanski meji, nato pa so kraj Lunling, ki je že na kitajskih tleh.

Tokio, 9. maja s. Z birmanske fronte poročajo, da so japonske sile zasedle važno strateško mesto Lunling.

Smrtni udarec zavezniškemu brodovju

Tokio, 9. maja s. Vojaški opazovalci pod-

udarjajo, da je bil sovražniku z najnoves-

im porazom ameriške mornarice na Kora-

škem morju prizalejan smrtni udarec. Sledil je neponosno padcu Corregidora. Tudi za Angleze mora biti nova katastrofa hudo

udarec, ker so izgubili v Indijskem Oceanu že križarki »Dorsetshire« in »Cornwall« ter nosilko letalo »Hermes«, dočim so bile druge križarki hudo poškodovane. S potopljivo dve nosilki letal so ameriški mornarici ostale samo še tri nosilke letala. S tem so propadle vse nade Američanov glede letalske ofenzive proti Japonski. Naj-

Višje in dalje

Poslanice Tajnika Stranke, ministra za vzhodno Afriko in državnega podtajnika vojnega ministrstva na dan vojske

Rim, 9. maja s. Ob obletnici 9. maja, je državni podtajnik v vojnem ministrstvu general Squero naslovil na vojsko sledečo poslanico:

Vojnska je znova slavila svoj dan in vojni. Od Rusije, ki je spoznala legendarni zagon Italijanov, do afriške obale, posvečene civilizaciji in rimskemu geniju, povsod vhirajo naše zastave in italijanski vojak se povsod junakovo bori za zmago večje pravice med ljudmi. Na ta dan, ki je resno dan Italije, znova potruje v zavest časa in svoje neukrotljive volje do zmage ter prevzema povelje padlih: Više in dalje!

Vladarjeva zahvala

Ljubljana, 9. maja

Visoki komisar je prejel naslednjo brzjavko:

»N. Vel, Kralj in Cesar se iskreno zahvaljuje Vam, županom ter slovenskim voditeljem in predstavnikom za poslanico, ki ste mi poslali ob prvi objetini aneksije Ljubljanske pokrajine. — Minister Kraljeve doma Acquarone.«

V bratskem tekmovanju s hrabrimi vojaki mornarice, letalstva in milice gleda vojska s ponosom na nedavno preteklost. Zapisane so bile nove strani slave in junakstvo na neizogibna usoda, ki je žrtve globlje zapisala v dušo naroda. Kdo je videl čudovito delo režima v Abesini, v prvih letih po zavzetju dežele in kdo pozna veliko junakstvo, ki ozara zadnje vojne dobgode na tej trpeči zemlji, dobro ve, da tega usode niti pohlepni besovražnikov niti sovražstvo že premaganih barbarov ne more spremeniti. Kdo je sprejel opozorilo

In tudi tam, kjer sta dalja in izolacija zateli sleherno nado, je bila žrtve jamstvo za uspeh in porok za zmago. Vojnska ustvarja domovini novo usodo v znamenu gesla: »Više in dalje! Pozdrav Kralju! Pozdrav Duce!«

Rim, 9. maja s. O priliki 9. maja je ob javili »Azione Coloniale« sledeto poslanico Tajnika stranke in Ministra za italijansko Afriko:

Proslava »Dneva imperija« je sveta časti in ponos italijanskega naroda. V vseh svetih plamti bolj živo ko kdaj i rej plamen zahvale legionarjem, ki so z nepremagljivo hrabrostjo branili zemljo naših kolonij. Njihovo legendarno junakstvo je posvetilo s krvjo gotovost našega povratka in je znova potrdilo moralne in politične ideje, zaradi katerih fašistični imperij živi in bo živel v italijanskem narodu kot usoden zgodovinski zakon, ki kaže na nujnost naše duhovne in teritorialne ekspanzije in fašistični civilizaciji pot srce in slave, vredne izpiranje.

Više in jasneje ko kdaj prej zvenijo danes besede, ki jih je izrekel Duce ob proklamaciji 9. maja leta 1936. Italijanski narod, ki je oploplj s svojim delom in krvjo imperij, čuti, da je bila tega dan posvečena neizogibna usoda, ki je žrtve globlje zapisala v dušo naroda. Kdo je videl čudovito delo režima v Abesini v prvih letih po zavzetju dežele in kdo pozna veliko junakstvo, ki ozara zadnje vojne dobgode na tej trpeči zemlji, dobro ve, da tega usode niti pohlepni besovražnikov niti sovražstvo že premaganih barbarov ne more spremeniti. Kdo je sprejel opozorilo

Za danes je ljubljanski Dopolavoro pripravil darove in nagrade za oborožene tekme in so bili obdarovani vsi vojaki naši posadodarji. Razdelitev darov je oskrbel zvezni Tajnik in vsak vojak je dobil zvezni cigaret, na četvrtico vojakov pa je prisluščila vena. Popoldne od 13. do 16. ure se bodo čete zbrale na sportnih prostorih in na drugih krajih, kjer bodo zaključne televadne in sportne tekme in bodo zmagovalcem razdeljene nagrade. Radniška postaja bo oddajala poseben spored za vojake. Ob koncu odzaja bo razglasen tudi izid loterie z obilnimi darovi, ki se je lahko udeleži vsak vojak, kajti vsak do dobil listek za loterijo ž v zavojku cigaret. Vsem prireditvam so prisostvovali predstavniki Stranke, Dopolavora in vojske.

Rim, 9. maja s. Nocoj ob 20.20 bo govoril po radiu Minister za Italijansko Afriko Attilio Teruzzi o priliki dneva Vojske in Imperija.

Kaj je kitajske propagande o dozdevnih kitajskih uspehih. Po teh komunikacijah naj bi bile kitajske čete dosegle velik del zmage pri napadih na Sanghaj, Nanking, Naučang, Hangču, Ningpu in Amo. Po kitajskih vesteh naj bi bili ti uspehi konsternirali oblastjo v Tokiu.

Toda med tem ko je Čungking skušal po radiu in tujem tisku razširiti vesti o velikem prodoru v smeri proti Sanghaju, se je udeležilo okrog 10.000 ljudi konjkih dirk na sanghajskem dirkališču, ki leži sredji mesta. Očitno je Čungking hotel na ta način dvigniti moralno Kitajcev, na katere je neuspeh v Birni porazno vplival. Tudi prebivalstvo Nankinga je bilo presečeno spričo vesti, da bi bili Kitajci napadli mesto in da bi bile kitajske čete prodre do njegovega središča.

Politična reorganizacija na Japonskem

Tokio, 9. maja s. Včeraj popoldne je bila konferenca 70 odličnih osebnosti iz političnih, finančnih in novinarskih krogov ob navzočnosti vseh članov vlade. Kakor po ročni tisk, so na sestanku sklenili ustaviti odbor za politično pregrupiranje naroda. Predložena je bila resolucija, v kateri se poudarja nujnost vojne do zmage. Obor je sprejel takoj vsak ukrep, ki bo v ta namen potreben. Sklepki konference so bili objavljeni na prvem mestu v vseh japonskih listih.

Praznik naše glasbene kulture

Otvoritveni večer preslave 60 letnice šole Ijubljanske Glasbene Matice

Ljubljana, 9. maja.
60-letnica šole Glasbene Matice v Ljubljani je pomemben kulturni dogodek, segajoč preko okvirja Ljubljane same. Ogonomno glasbeno kulturno delo, ki je bilo opravljeno v šestih desetletjih, se nam razoveda te dni, ko proslavljamo skupno z našim najstarejšim, najboljšnjim zavodom znamenite jubilej uspešnega, plodnega kulturnega delovanja. Dva roduva sta šla skozi matično šolo in zdaj sta zgovorno prizanje o velikem poslanstvu, namenjenem glasbeni ustanovi, ki je pred šestimi desetletji vzniknila na naši kulturni ledini.

Matična glasbena šola praznuje ta dogodek s pogledom nazaj na storjeno delo in z važnimi izpodbudami za prihodnost. Snoči je bil v malih filharmoničnih dvoranih otvoritveni večer v nizu smotreno zasmovanega proslavnega sporeda. Ljubljansko glasbeno občinstvo, ki ima svoj sloves, očemer pričajo številna polhvalna priznanja tujih slovenskih glasbenikov-gostov, in ki se mora za ta sloves zahvaliti predvsem šestdesetletni vztrajni, neprekiniti glasbeni vzgoji matične glasbene šole, je razumelo ključ slavljenje in je povsem napolnilo malo filharmonično dvorano. S to svojo častno udeležbo že na otvoritvenem proslavnem večeru je hotelo izraziti hvaljeno, temeljno priznanje uspešnemu glasbenemu vzgojnemu prizadevanju.

V klenih, zgoščenih uvodnih besedah je zasluzni predsednik Glasbene Matice g. dr. V. Ravnhar, ki izpoljuje skupno s svojim ocetom Francem, ki je bil med ustanovitelji matične glasbene šole, poletoletja, v požrtvovanem vodstvu ljubljanske Glasbene Matice, očrtal pomen zavodove 60 letnice. Povdralj je, da bo proslava v skladu s časom povsem skromna, zato pa tem pomembnejša. To priliko porabila zavod za točen obračun o šestdesetletnem delu, hoče pa obenem še tesneje

Najvišje cene na Ijubljanskem živilskem trgu veljavne od pondeljka 11. t. m. zjutraj do objave novega cenika

Ljubljana, 9. maja

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konzumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 2088/8 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljavno za Ljubljano določene najvišje cene od pondeljka 11. maja 1942-XX zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L; kmečko kislo zelje 2.50 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.75; repa na debelo 0.60 L; kisla repa 2 L; obrebljeno rdeče zelje 3 L; kolcrobice 3 L; rumena kolerata na drobno 1 L; rdeča pesa 3 L; rdeči korenček brez zelenja 4 L; rumeno korenje na drobno 1 L; črna redkev 1.50 L; rdeča redkvica 10 L; osnaženi hren 4 L; šopek zelenjave za juho s korenčkom 0.50 L; petrilišč 4 L; por. 3.50 L; zelena 4 L; domaća trda in zdrava čebula 3 L; Šalota 4 L; česen, 25 glavice na kilogram, 7 L; obrebljena, ne pa namočena berščka 10 L; obrebljeni, ne pa namočeni zeleni radič 10 L; nenačne pa namočeni belli regat 5 L; motovilec 6 L; domaći obrebljeni, ne pa namočeni radič (cikorija) 4 L; obrebljeni, ne pa namočeni gojeni rdeči radič 6 L; obrebljeni, ne pa namočeni zeleni radič 10 L; nenačna mehka špinata 6 L; domaći beli žili 14 lir.; liter suhih bezgovih jagod 6 L; kilogram suhega šipka 8 L; suho lipo, cvetje 20 L; rabarbar 10 L. Domaća jabolka I. vrste (kanadka, bobovec, gambovec, dolenska voščenka, kaselska in Baumannova renetka) 8 L; II. vrsta (tafelček, rožmarinček, carjevič) 7 L; III. vrsta vsa druga zdrava drobna jabolka 6 L. Debeli čebulček 8 L; drobni čebulček 10 L. Jajca po 1.75 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter veljajo cene za kilogram. Opozorjam pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano

navezati nase, vse tiste, ki jih navdaja topla lubezen do večno lepe glasbe. V tem duhu hoče na pragu novega desetletja izvesti širokopotezno propagando pod vzvišenim jubilejnim geslom »Učite se glasbe. Pri tem nas vse izpodbuja prečiranje, da ni glasba samo zadeva poedinčne vzgoje, ampak da je smotrina glasbena vzgoja velikega pomena za vse narod.

Dr. Ravniharjem otvoritvenim izvajanjem je sledilo izredno izpravo, poučno in skrbno sestavljen predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

Toplo priznanje je bila iskrena oddolžev občinstva za zanimivo informativno predavanje, ki vsebuje toliko dragocenega gradiva, da zasluži trajno ohranjanje z natom. Ljubljansko glasbeno občinstvo pa bo izkazalo matični glasbeni šoli svojo hvaljenost s tem, da se bo v čim časnejšem številu udeležilo ostalih proslavnih prireditiv, ki bodo sledile prihodnji teden.

v Ljubljanski pokrajini, kjer je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi cenu za zelenjavo in sadje št. 13 na zelenem papirju. Posebno pa opozarjam prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah naprodaj vse blago v takem stanju, kakor je napisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti snažna in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu na samem na Vodnikovem in Fogacarjevem ter na živilskem trgu v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Na trgu smo dobili lepo rabarbaro, ki je zelo zdrava in okusna je del. Najbolj praktično bi bilo, če bi rabarbaro prodajali v šopkih po 1/4 kg.

Zadnje čase so nadzorne oblasti spet opazile, da se je tudi na živilskih trgih spet pojavilo prekupevanje v veliko škoko do konzumentov in tudi pridelovalcev. Zato je urad za kontrolo cen svojim organom naročil, naj posebno veste preganjajo prekupevanje in pazijo, da nobena prodajalka ali prodajalec ne bo od pridelovalcev kupoval blago, dokler traja trg. Ze mestni tržni predpisi prepovedujejo prekupevanje, še posebno strogo je po prepovedano z uredbo proti dragnici, ki tako prekupevanje zelo strogo kaznjuje.

Na trgu je bilo pa tudi opaženo, da nekateri nerazsodni ljudje, zlasti pa prenagle ženske ovirajo tržne organe pri poslovovanju ter njih poslovjanje celo grajajo. Pomislio naj, da zakon zelo hudo kaznjuje vmeševanje v uradno poslovjanje, zato naj se pa ljudje na trgu ne skušajo vmešavati v uradno poslovjanje ter ne delajo nemrešči opazok, ker bi utegnili svoje prenagljene besede preveč brido žalovati. Vsi se moramo zavedati, da so tržne oblasti ter njih poslovjanje v splošno korist, zato jih pa moramo podpirati in jim pomagati pri težkem delu.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

gnalo je, da je hrepnenje, da bi bila čim prej pri očetu.

Nad cesto je zaplavalo veliko veselje.

Potem je bilo pa naenkrat vse končano: v prizdevanju, pospešiti korake je delo, klici spodrsnilo, da je padla. Videl sem, kako se je telesce zdrznilo in delalo obupne kretanje, da bi se izognilo nesreči. Kvar na nesreča je pa obrnila smisel teh kretenj v nasprotno smer: noge uboge dekllice so se zapletle, zaropotalo je in zvezketalo, potem je pa vse utihnilo...

Videl sem že več takih prizorov v svojem življenju in skoraj vedno je zmagalo prvo razčaranje. Oče je izkoristil pravico močnješega. Tudi tu sem pričakoval to.

Toda lahko si mislite moje presenečenje, ko je oče jokajočega otročiča nežno počeo v prijazno potolazil. Dejal je, da nesreča ni tako huda, ne, sploh ne. To je hotel tudi takoj dokazati. Postavil je košaro pokonci in postrgal skupaj, kar je bilo ostalo v nji. Iz košare se je celila gosta juha. Sten se je držala krompirjeva solata. Toda oče je mirno postrgal solato skupaj in ker se je bila skleda razbila, je solato takoj pojedel. To je storil z ganljivo sambo ob sebi umevnostjo. Otrok si je bil ta čas opomogel od strahu in široko odprtih oči je sedel kraj očeta. Oče mu je dal polno žlico jedi. Deklica je hlastrala po nji in ošinila očeta s pogledom nepopisne hvaljenosti. Se večje, mnogo večje je bilo zdaj veselje, ki je plaval prej nad cesto, zdaj je prikelo iz globine hvaljenega otroškega srca, bilo je topo, globoko...

In tedaj je postal nesrečo sram in odpazila se je. Majala je z glavo, ker moči ljubezni ni razumela.

Jo sem šel mimo in pozdravil očeta. Je bila deklika baš položila svojo drobno ročico v očetovo žuljavo roko, kakor da je snuknila drobna piščica v svoje gnezdo.

Iz pokrajine Trieste

— Ob Tartinijevi 250-letnici. Te dni poteka 250 let, kar se je rodil v Piranu d'Istra znameniti gospol, skialatelj, virtuoz Josip Tartini. Prihodnji teden bo v veliki avli Dantejevega liceja svedčena proslava 250-letnice rojstva J. Tartinija, po katerem si je nadel svoje ime tudi znani triestinski kvartet.

— Avtokar in železniški voz. Pri S. Andrei je trčil avtokar z železniškim vozom. Pri tem se je ponesrečil 64-letni Ivan Ingio iz ulice Madonne del Mare 6. Dobil je poškodbe po vsem telesu. Prepeljal so ga v bolničko kraljice Helene, kjer se zdravi tudi 32-letni poljedelec Stanislav Margon iz Divaccie, ki si je pri sekanci drv ranil le košno.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene šole. Okoli 60 lepih slik je spremilo predavateljev izvajanje, ki so plod dolgotrajnega, marljivega zbiranja ter proučevanja. Te slike so nam kazale vse neštete prostore, po katerih se je moral sleti šola, dokler se ni končno vselila pod lastno streho. Videli smo slike onih mož, ki so ustvarjali ta paš pomembni zavod, pa tudi tisti, ki so prišli iz njegovega vzgojnega žarišča, pa so potem s svojimi uspehi širili njegov sloves.

— Proslava tehnična razstava v tehničnem zavodu »Volta«. Jutri bo Trieste slišno predavanje inicijativnega pisarniškega ravnatelja matične glasbene šole g. Karla Mahkote. Stevilnim poslušalcem, ki so zbrano sledili njegovim podlrogurnim izvajanjem, je spremo predočil dolgo, strmo pot šole Glasbene Matice do sedanja veličine in slovesa. Ves ta razvoj, ki razpravljamo o njem izčrpno na drugem mestu, ji vzbudil pri občinstvu občudovanje za vse tiste zaslužne može, ki so tako večje in uspešno kramili radio matične glasbene

SPORT

Pogled na sportne dogodke prejšnje in jutrišnje nedelje

Ali bo prišlo do nogometne tekme med Italijo in Nemčijo že letos? — Jutrišnji spored v italijanskem prvenstvu — še nekaj drugih rezultatov

Ljubljana, 9. maja.

V glavnem smo o vseh pomembnejših sportnih dogodkih pretekle nedelje že poročali. Da pa nekaj podatkov še izpopolnilo in da navežemo na jutrišnji spored, se bomo z nekaterimi pobavili danes še podrobneje.

O mednarodni tekmi med Nemčijo in Madžarsko, ki je po svojem nemavadem poteku zbudila toliko zanimanja, bi bilo zabeležiti še, da je uspeh Nemcev našel svoj odmev tudi v Italiji. Po nedavnom remisu med Nemčijo in Španijo v Berlinu se je v nekaterih italijanskih nogometnih krogih glede na občuten poraz Špancev v Italiji mislilo, da Nemci letos niso v posebni formi in da bi mednarodna tekma z njimi ne pomenila nič posebnega. Po nedeljskem uspehu Nemcev v Budimpešti pa je to mnenje izgubljeno upravičenost in zanimanje za eventualno srečanje z nemško reprezentanco je v odločilnih italijanskih krogih zopet splošno.

To razpoloženje je prišlo do izraza tudi na seji Italijanske nogometne zveze, ki je bila v sredo v Rimu. Poleg drugih pomembnih sklepov, ki bomo o njih poročali v zvezi z drugimi dogodki, se je razpravljalo tudi o eventualnih mednarodnih tekmih, ki bi jih po končanem prvenstvu in finalnih tekem za Italijanski pokal sprejeli v letosnjem spored. Za gostovanje italijanske reprezentance se sedaj zanimata predvsem dve državi: Švica in Nemčija. Italijanska nogometna zveza je v načelu naklonjena izvedbi obeh tekem, želi pa predvsem da bi ju italijanska reprezentanca odigrala na eni turneji, in sicer tako, da bi se najprej sestala s švicarsko reprezentanco.

Italijansko nogometno prvenstvo se je pretekel nedelj prav za prav zamotalo. Med tem ko se je že računalo, da je Venezia po porazu na domačih tleh odpadla kot kandidat za prvak, pa jo nedeljski rezultati ponovno uvračajo med konkurenco. Zelo važna bo v tem pogledu jutrišnja tekma med Torinom in Romu v Torinu. Njen izid se ocenjuje kot odločitev, kdo bo letosnjši prvak. Toda možnosti je več in ugodne niso samo za oba nastopajoča, temveč tudi za druge, ki bodo istočasno nabirali točke na drugih igriščih. Venezia igra na domačih tleh at Alatalo in kljub pomankanju strejcev ji prispisujejo ves izkupiček. Čeprav ne odločilni za najvišji naslov pa vsaj važni za razporeditev v sredini tabele, bosta jutri tudi tekmi med Triestino in Milanom in Triestu in Laziom in Juventusom v Rimu.

Spored v divizijski A je jutri naslednji:

• Firenze: Fiorentina-Modena, v Livornu; Livorno-Napoli, v Milani; Ambrosiana-Bologna, v Rimu; Lazio-Juventus, v Genovi; Liguria-Genova, v Torinu; Torino-Roma, v Triestu: Triestina-Milano in v Veneciji; Venezia-Atalanta.

Kakor v divizijski A, je tudi na sporednu diviziju B tekma med trenutno najbolje plasiranimi kluboma Barijem in Vicenzo. Toda ta tekma se ne bo odločila, saj imajo v divizijski B še precej daljši spored do konca, kakor v divizijski A. Vsekakor pa bo rezultat važen. Tako Bariju kakor Vicenzo so potrebne točke, da vzdržita razdaljo do vztrajno zasedajočih ju klubov. Druge važne tekme bo med Pescaro in Novaro v Pescari. Novara, ki je pretekel nedeljo po razilični, je v nevarnosti, da svoj usoden položaj z eventualnim porazom spet močno poslabša. Padovo igra tokrat doma, med tem ko gre Brescia tudi na gostovanje, in sicer v Reggio Emilio.

Spored je v divizijski B jutri naslednji:

• Spezii-Prato, v Bariju: Bari-Vicenza, v Savoni: Savona-Udinese v Alessandriji; Alessandria-Fiumane, v Butastu Ars: Pro Patria-Lucchese, v Pescari: Pescara-Novara, v Padovi: Padova-Siena,

DNEVNE VESTI

— Smrt generalov A. Traditija in E. Cantonia. V Rimu je umrl general Alessandro Traditi, armistični general v rezervi. Udeležil se je prve svetovne vojne 1915-18. Po bitki pri Vittorio Veneto je vkorakal s svojimi četami v Trieste, kjer je ostal do 1.920 v aktivni službi, nakar je zaprosil za upokojitev. Udeležil se je vseh akcij Črnih srcev in je bil voden skvadrist. Bil je tudi med udeleženci pohoda na Rim. Zavzemal je razna važna mesta v fašistični milici, sodeloval je tudi pri borbah v Abeziniji. Pokopan je bil zelo slovesno v Rimu in navzočnosti predstavnikov vlade, fašistične organizacije ter raznih ustanov.

— V Milani je umrl divizijski general Ernesto Cantoni. Pokojni general je bil rojen 1.1859 v Veneciji; v 1.1890-1900 je služboval v raznih krajih v Afriki. Udeležil se je eritrejske vojne in si pridobil srebrno kolajno.

— Nova avtarkična snov: kovinski cement. Agit poroča iz Rima: Kemična industrija je v nadomestilu prejšnjih klasičnih izdelkov pripravila številne nove. Zanimiv je tako imenovan kovinski cement, pri čemer je potreben takoj pojasniti, da gre za vrsto cementa, uporabljivega pri gradbenih delih, ker kovinski cement ne služi za pripravljanje malte. Kovinski cement je gotov izdelek, ki ga kemična industrija dobavlja že pripravljenega za uporabo, in služi za spajanje temeljnih plošč, za pritrivitev kovinskih delov v kamnitnih podstavkih in podobno. V uporabi kakor pri pripravljanju sliči kovinski cement svinču, ki ga v nekaterih primerih nadomesti. V Nemčiji proizvaja kovinski cement že več kemičnih tovar.

— Sodelovanje strank pri sklepovanju kolektivnih delovnih pogodb. Nekatere sindikalne organizacije so že delj časa vabilo k sodelovanju pri razpravah o novih kolektivnih delovnih pogodbah zastopnikom zaинтересiranih delodajalskih in delomjestrskih kategorij. Korporacijsko ministvrstvo je nedavno v neki izjavi podčrtilo, da se je pobuda za tako sodelovanje pri zadetih strank izkazala v praksi kot zelo učinkovita. S sodelovanjem pripravitev

se interesni kategorije vrednotili natančneje in določneje. Zadoščeno je bilo tako na eni strani politično sindikalni zahtevi, da se poenotijo udeležuje življence organizacije, na drugi strani pa so prisko do veljave tudi zahteve pogodbene tehnike, ker so se razna vprašanja razglabljala pod podrobnosti in se je prikazal resničen v konkretnem položaju delovne kategorije. Korporacijsko ministvrstvo je sedaj priporočilo vsem konfederacijam, da naj k bodočim pogajanjem vedno vabijo tudi zastopnike strank. Da se pa pogajanja ne zavlečajo v nedosedl in tem stvari več škodi kakor koristi, se priporoča, naj število zastopnikov ne bo previsoko.

— Poživljena gospodarska proizvodnja v Dalmaciji. Iz nekake poročila dalmatinskega guvernerja izhajajo naslednje zanimive podrobnosti o gospodarski delavnosti v Dalmaciji: v splitskih tvornicah cementskih železarni, v splitskih ladjevidelnicah, ki so vse pod nadzorstvom italijanskih komisarjev, je bilo delo potencirano do najvišje možne meje in se njihova proizvodnja stalno veča. Ozivljeno je bilo tudi v delu v dveh ladjevidelnicah na Korčuli in v Trogiru. Delo vodita energično dve trdki in z novo opremo je bilo mogoče dosegati, da je proizvodnja motornih ribiških ladij dosegla znatno stopnjo. Ker te tovarne ne potrebujejo mnogo materiala iz Italije, je bil olajšan carinski postopek za številne vrste blaga. Na področju izdelkov, potrebnih vojni industriji, se je razvila posebno živahnja delavnost v izdelovanju glicerina in izdelovanju usnja z zbiranjem kož. Guvernerjevo naredbo z dne 27. avgusta lani je bilo določeno skladno s stanjem v Italiji, da je za ustanovitev vsakega novega industrijskega podjetja potrebno posebno dovoljenje. Najpomembnejše doslej izdanoto dovoljenje je tisto, ki ga je dobila družba SCODA, kemično podjetje, ki se bo bavilo s proizvodnjo dalmatinskega olja in sorodnih izdelkov iz odpadkov rib. Lupin, ostankov destilacij oljnih semen in podobnih maščobnih snovi. Dovoljenje za obratovanje je dobilo tudi podjetje, ki bo zgradilo tovarno za proizvodnjo kemičnih

— Nesreča. 10 letni sin preglednika finančne kontrole v Ljubljani Ladislav Jakše je včeraj padel z lestve in si pri tem poskodoval levo nogo. — 19 letni mesar Franc Babič z Ljubljane se je pri opravki na klavirniči po nesreči urezl v desnico — 30 letni elektrotehnik iz Ljubljane Štefan Beniger se je včeraj mudil na Ambroževem trgu. Nepočakan je prenaglo hotel prekoračiti tik pred tramvajem kemičnemu

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATERA • TELEFON 22-41

Razkošni zgodovinski velefilm — velika ljubezen, drama

Navarska kraljica

Ella Merlini, Gina Cervi, Leonardo Cortese, Clara Calamai Itd.

UNION • TELEFON 22-21

Izredno napet zgodovinski film

Maska Cezarja Borgia

O. Valenti, Giori in Elza B. Georgi

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Film sladkih melodijs in lepih romantičnih doživetijev

Prva ljubezen

Leonardo Cortese, Vivi Gioi, Valentino Cortese. — Redija: Carmine Gallone.

KINO MOSTE

Višek filmov, ki so leto predvajali v Ljubljani.

BRODWAJSKA PARADA

ALICE FAY! PREMIERA! ALICE FAY! To je film godbe, swinga in stepa, umetnosti in melodij!

AS ZRKA

All se spomnite As Dramona? Jack Holt je njegov naslednik!

Nedelja ob 14. in 17. delavnik ob 17.30.

vajsko progo, pri čemer ga je tramvaj zanj podrl, da je dobil poškodbe na glavi.

— 11 letni sin posestnika iz Notranjih goric Ivan Šebenik se je v domači vasi igral s svojimi sovratniki. Otroci so se vozili z ročnim vozilčkom po nekem klancu, nesreča pa je hotela, da se je vozilček prevrgel, pri čemer si je Šebenik zlomil desno nogo. 62-letni posestnik iz Ljubljane Franc Goljar se je onesrečil v gozdu, kjer je padel nanj bor in mu zlomil desno nogo. — 24 letna frizerka iz Ljubljane Slavka Kramerjeva je pri delu v kuhinji tako nerodno skočila z mize, da si je močno poskodovala levo nogo v kolenu. Vsi ponesrečeni so bili sprejeti v oskrbo splošne bolnišnice.

— Redek Petrov blagor. V Voltriju pri Genovi so zajeli ribiči orjaško ribo, dolgo pet metrov, težko več metrskih stotov. Velikanska riba pripara v zvrsti rib, ki ji pravijo v okolici Genove pesce angelos. Rib so prepeljali v Genovo in jo prodali v tamnošnji ribarnici. Izkušniji za redki Petrov blagor je bil precejšen. Srečen ribolov so imeli tudi ribiči, ki so spustili svoje mreže v vodah pri Laiguegli pri Savoni. V mrežah se jim je nabralo sardin za več kot dve toni.

Iz Ljubljane

—lj živilski trg. Danes je bila na živilskem trgu že gneča kakor sredi najživnejše sezone. Promet je postal živahn, že zelo zgodaj. Blaga je bilo precej. Tudi brajnevi so bili bolje založeni z uvoženimi pridelki kakor v sredu. Danes so imeli zlasti mnogo graha, ki je po 9 do 10 L/kg. Glavnate solate je bilo tudi nekaj naprodaj po primerini ceni, a zdaj uvoženo salato na domača že nekoliko domača berlinka. Kmečki zelenjadni trg je bil danes res že dobro založen. Naprodaj je bilo na njem tudi nekaj kislega zelja in repe. Kislice so še posebno dobro v denar. Kakor prejšnje dni, je bila tudi danes živahn kupčija s adikami. Bilo jih je naprodaj še več kakor prejšnji tržni dan. — Danes je bilo naprodaj po 14 dkg mesa na družinskega člena.

— Nagrade. Izžrebane so bile nagrade v serijah D D in E E zakladnih bonov. Za nagrada po 100.000 lir sta bili izžrebani v seriji D D št. 986.270 in 1.231.705. Za nagrada po 50.000 lir so bile izžrebane št. 399.347; 457.594; 1.072.310 in 1.126.354. V seriji E E sta bili za nagrado 100.000 lir izžrebani št. 292.675 in 1.075.834. Za nagrade po 50.000 lir so bile izžrebane št. 922.290; 956.594; 1.185.568 in 1.435.545.

— Splošna bolnišnica v Ljubljani sporoča, da mora vsakdo v smislu cl. 12 t. b. urelitve racioniranja živil izročiti pri spremetu v bolnišnico živilske nakaznico. Ob odprtju iz bolnišnice se živilska nakaznica vrne, pridržijo pa se ustrezni odrezki za čas oskrbe v zavodu. — Prav tako ponovno opozarja občinstvo, da so obiski dovoljeni le od 12 do 14.30. Obiskovalci naj izvijijo radi reda, snage in nemotene dela na oddelki obiskovati bolnike le v navezenem času, odhajati pa ko zavoni.

— Jermenčkov za ure ni treba prijavljati. »Eco di Roma« obvešča, da je Generalno ravnateljstvo za industrijsko potrošnjo v Rimu na vprašanju, postavljeno po

na vrednevi in pravljeno v sredini divljih

— Nemški novinar umrl v Rimu. Po

kraji boleznih je umrl v Rimu 60letni nemški novinar Karl Ludvik Mayeweg, urednik tiskovne agencije »Europapress«.

Pokojni je živel v Rimu več ko 10 let. Bil je

dopisnik raznih avstrijskih in nemških listov, nakar je postal urednik omenjene tiskovne agencije.

— Minister Riccardi v Sofiji. Finančni minister Riccardi bo prihodnji teden odpovedal na večnevni službeni obisk v Sofiji.

— Nemški novinar umrl v Rimu. Po

kraji boleznih je umrl v Rimu 60letni nemški novinar Karl Ludvik Mayeweg, urednik tiskovne agencije »Europapress«.

Pokojni je živel v Rimu več ko 10 let. Bil je

dopisnik raznih avstrijskih in nemških listov, nakar je postal urednik omenjene tiskovne agencije.

— Prevzerno sredstvo za vojne ranjence. Jutri bodo otvorili v Legnanu osrednji prevzornoj zavod za vojne ranjence, ki se bodo tukaj prevzogljili za nove živiljenjske in poklicne naloge. Otvoritvi bo prisostvovali pliemontska knežnica.

— 600 dragocenih del ukradenih iz hrvaške vsevsihi knjižnice. Kvestura v Veneciji je bila obveščena po vodstvu univerzitetne knjižnice v Benetkah, da je bila ukradena iz knjižničnega prostorja kartoteka, razen tega 600 dragocenih knjig. V zvezi s tem je bil med drugimi arretiran tudi 37-letni knjigarnar Mario Rigattieri.

— Odkriti grob iz paleolitične dobe. Lep

uspeh sta imela pri arheoloških izkopa-

vanjih v Finale Ligure slovenski prof. A.

Cardini od Italijanskega paleontološkega

instituta in profesorica G. Chiarella od ar-

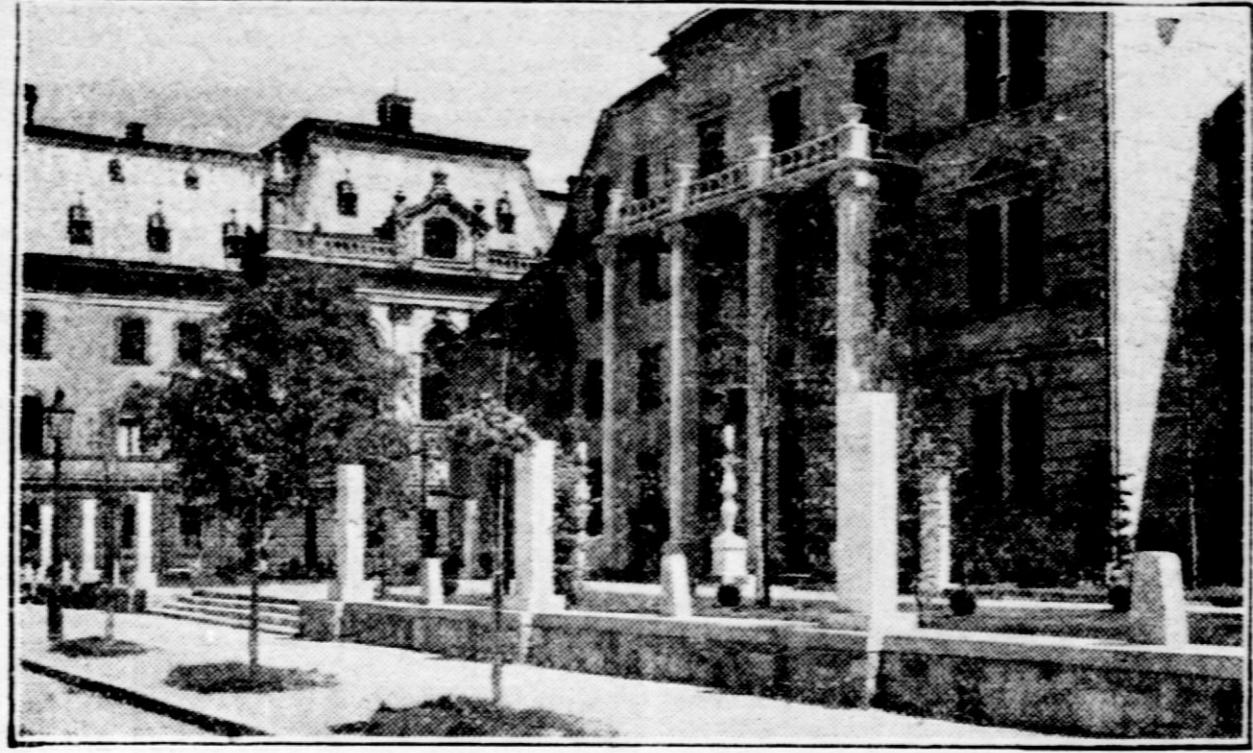
heološkega muzeja v Genovi. Pri svojem

znanstvenem prizadevanju na terenu sta

odkrila grob iz paleolitične dobe; grob je

100 let našega glasbenega življenja

Razvoj našega glasbenega življenja od L. 1848 in 60 letnica šole Glasbene matice — po predavanju ravnatelja K. Mahkote

Poslopje Glasbene Matice

Ljubljana, 9. maja.
Te dni praznujemo lep jubilej našega kulturnega življenja, šestdesetletico šole Glasbene matice. Zunanje je proslava skromna, a značaj resnih prieditev Glasbene Matice nas vendar opozarja dovolj živo na pomen v doligh desetletjih opravljenega kulturnega dela. Zgodovina naše Glasbene Matice ni le eno glavnih poglavij zgodovine slovenskega glasbenega, temveč tudi splošnega kulturnega udejstvovanja. To smo lahko spredvili tudi sroči iz predavanja ravnatelja Karla Mahkote za šestdesetletico šole Glasbene Matice. Predavanje je izčrpana razprava o našem glasbenem življenju v zadnjih sto letih in zaslužilo bi, da bi bilo objavljeno v posebnih knjigah. Iz predavanja posmemamo naslednje podatke:

»Beseda« l. 1848 v stanovskem gledališču

Prav na kraju, kjer je bilo sroči v poslopu Filharmonije predavanje o zgodovini Glasbene Matice, je stalo v prejšnjem stoletju stanovsko gledališče; v njem je bila leta 1848. prirejena »Perva beseda Ljubljanskoga slovenskega zborja«. Na tej besedi so pod vodstvom skladatelja Gašperja Maška javno peli melodije Blaža Potočnika, Jurija Flajšmana in Antona Martina Slomška. Poslej je naša zborovska literatura precej hitro rasla od leta do leta. Tedaj pa se nismo imeli pravih pevskih društva. Petje so gojile narodne čitalnice, ki so jih začeli ustavnjavati v začetku sedemdesetih let preteklega stoletja. Skladbe so se širile le kot prepisi v naših krajih. Potreba, da bi dobili društvo, ki bi za glasbeno življenje pomenilo toliko kakor za književnost Slovenske Matice, je bila vedno bolj občutna. Zamisel ustavnitve takšnega društva je sprožil Stefan Kuhar, učitelj, in jo zaupal vodilj Ijbiljanški čitalniški pevcev Vojtehu Valenti. Valenta je zamisel zagovarjal v »Slovenskem narodu« leta 1871.

Ustanovitev Glasbene Matice

Razen Valente imata največ zaslug za ustanovitev Glasbene Matice Fran Drenik. Fr. Ravnihar je bil eden najdelavnejših narodnih delavcev. Bil je tudi prvi predsednik Glasbene Matice — polnih 26 let. Prav tako se je v prosvetnem delu zelo marljivo udejstvoval Fran Drenik. Prvi razgovori za ustanovitev Glasbene Matice so bili na Drenikovem vrhu. Udeležili so se jih Ravnihar, Drenik, Valenta in Kuhar. Pripravljali odbor je predložil pred 70 leti, maja leta 1872., pravila dejelni vlad. Ustanovni občni zbor je bil 23. septembra istega leta ob priliku velikega učiteljskega zborovanja. Prav so-delovanje učiteljstva je treba predvsem pripisati, da se je Glasbena Matica kmalu razvila v močno organizacijo. — Društvena pravila so določala v drugem členu kot posebno društveno nalogo ustanovitev pevsko-glasbene šole. Prvi tajnik društva, V. Valenta, je delal glede na to na ustanovnem občnem zboru: »Glasbena Matica mora torej s časom... na to delati, da se ustanovi v Ljubljani višji glasbeni zavod, t. j. konzervatorij.« Do ustanovitev šole GM je prišlo že čez deset let, leta 1882., medtem ko je bil konservatorij ustanovljen šele 15. septembra 1919, to se pravi 47 let po ustanovitvi društva.

Ustanovitev šole

Ustanovitev šole je sklenil odbor GM na svoji seji 19. julija 1882. V začetku so dobili celo težko prostore za društveno pi-

orkester, ki se je imenoval »Koncertni orkester«. Kmalu se je spremenil v orkester Slovenske filharmonije. Vodil ga je znamenit dirigent Vaclav Talich. V prvem šolskem letu je bilo 250 ur pouka, v drugem 940, v tretjem 1786, v četrtem 2200, v petem 2443 in v šestem 2926. Prva leta je bilo zasedenih 29 učilnic po ves dan, včasih še celo pozno v noč.

Učni načrti

Z razširjenjem šole so se seveda spremnili učni načrti. V učni načrti so sčasom uveli vse glasbeno-teoretične predmete, kakor: harmonijo, kontrapunkt, oblikoslovje, instrumentacijo itd. Prvi točni učni načrt je sestavljal ob koncu prvega šolskega leta prvi klavirski učitelj Julius Ohm vitez Janušovski. Sestavljal je pa tudi prvi disciplinarni red. Učni načrt je bil sčasom izpopolnjen obnosno preurejen, tako da zdaj povsem ustreza sodobnim zahtevam in potrebam glasbenega konservatorija.

Vodstvo in učiteljstvo

Ko je ob koncu šolskega leta 1925/26 prevzela konservatorij država, je bilo uvedenih 41 učnih predmetov, zdaj pa, ko je delno njegove naloge prevzela glasbena akademija, je 14 povsem samostojnih predmetov. — Prva leta je vodil glasbeno šolo Šolski nadzornik skupno s članji začasnega učiteljskega zborna. Po prvem šolskem letu je pa odbor sklenil pridobiti za šolo strokovnjake, absolvente konservatorija, kot stalne učne moči s stalno določenimi letnimi prejemki. Izbir učnih moči so posvečali vedno posebno pozornost in imeli tudi srečno roko. Leta 1886. je bil sprožen predlog, naj zavod dobi ravnatelja. Prvi ravnatelj je bil Fran Gerbič, operni pevec in skladatelj. Drugi ravnatelj je bil Matej Hubad, ki se je izselil v glasbeni šoli in ki je že kot dijak leta 1886. vodil šolski diaški pevski zbor. Po Hubadovi

upokojitvi je prevzel vodstvo šole tudi njen bivši gojenec Julij Betetko. Tako je imela šola v 55 letih svojega delovanja samo tri voditelje in vsi trije so bili vzorni, zelo sposobni in požrtvovani kulturni delavci. Od začetka šole doslej je delovalo skupno 251 učiteljev. Učitelje so delili v stalne, honorarne in pomožne. Njihovo službeno razmerje je bilo urejeno z uredbo o dolžnostih in pravicah.

25.589 gojencev

Dela in pomena šole ni tako lahko dovolj oceniti. Kaj nam pove že številka: na glasbeni šoli je bilo doslej 25.589 gojencev! V prvi dobi do konca šolskega leta 1918/19 je imela šola skupno 11.660 gojencev, od tedaj pa do letos, to se pravi v 23 letih, 12.961. Konservatorij GM sam je imel v letih 1919 do 1925 866 gojencev. Šola je prirejala že od leta 1884. dalje stalno letne javne nastope, ki so jih imenovali javne izkušnje, pojem »solske koncerte«, končno pa je uveljavilo ime »javna produkcija šole Glasbene Matice ljubljanske«.

Ustanovitev konservatorija GM

Ustanovitev konservatorija GM je predlagal ravnatelj Hubad 21. maja 1919. Priprave za konservatorij je opravila posebna komisija. Konservatorij je dobil pravico javnosti 5. januarja 1920. GM si je naložila z njim nova finančna bremena, pa tudi veliko odgovornost. Povečalo se je število učnih predmetov in pomnožilo število učnih moči. Z vzdrževanjem konservatorija je imela GM velike težave, zato si je prizadevala, da bi bil podprtanjem, saj sta bila ogrožena šola in konservatorij, da prenehata. Toda konservatorij je bil podprtanjem šole leta 1926. Leta 1939. je pa bila ustanovljena uredba o glasbeni akademiji v Ljubljani.

Predavatelj je zaključil predavanje z ugotovitvijo, da je glasbena šola GM v 60 letih svojega dela glasbeno vzgojila Slovensko umetnost, ki prihaja k nam gostovati, izjavlja, da nima zlepša mesta, četudi mnogo večje od Ljubljane, tako muzikalnega občinstva, kakršno je naše. Predavatelj je zaključil: »Mislim, da je to častno za vas in tudi za delo Glasbene Matice.«

Deveti križ si že nalaga

Ljubljana, 9. maja.

Te dni praznuje v Rožni dolini v krogu svoje številne družine, šestih otrok, desetih vnukov in štirih pravnukov svoj življenjski praznik, 80letnico rojstva, Srečko Vizjak. Pristna trnovska korenina je, iz vrst starih starih zdravil Trnovčanov, ki so osveževali kri Ljubljani. Pred petimi leti smo opozorili na zlato poroko zakonice Vizjakov. Zdaj lahko z veseljem zapisemo, da sta še oba zakonca zdronila in da bo rodinka lahko čestitala k 80letnici še vedno krepkemu, zdravemu življenjskemu optimizmu polnemu možu.

Srečko Vizjak je eden tistih naših preprostih mož, ki jim je vse življenje neprestan delavnik, a ki vendar zmaguje vse napore in se ne boje trpljenja. Zakonica Vizjakova sta vzgojila šest otrok, kar nedvomno ni bila lahka naloga; oče si je služil kruh v želesniški službi. Upokojen je bil pred 36 leti kot sprevodnik. Tedaj se je v Zidanem mostu pripetila želesniška nesreča v Vizjak, ki je obležal na proggi s polemljenimi udi. Ostal je pa tudi po nesreči vedrega duha in delaven. Za počileno delo ni bil več sposoben, a posvetil je vse sile v delu za družino. Najstarejši njegov sin je višji monopolski inšpektor v tobačni tovarni, Ivan je pa že dolga leta zaposljen v Narodni tiskarni. Tri hčere, Ivanka, Malči in Stana, so poročene, Vera pa je samska. Sorodstvo je zelo številno,

kar priča o življenjski sili rodbine. Tako ima naš jubilant 24 nečakov in, kakor rečeno, 10 vnukov in 4 pravnuka, ki so mu posebno pri srcu.

Vedno je bil velik prijatelj našega lista, zato mu tudi ob tej priliki sporočamo iskrene čestitke, ko si nalaga deveti križ. Se mnogo zdravja in zadovoljnih let življenja!

Nemški list v Minsku

Kot prvi nemški dnevnik v Belorusiji je začela 15. aprila izhajati v Minsku »Minsker Zeitung«. Državni komisar Lohse je napisal za prvo številko uvodnik, v katerem pravi, da bo naloga novega lista v prvi vrsti služiti za zvezo med civilno upravo, vojsko in domačim prebivalstvom.

Goethejevo društvo na Japonskem

Japonci imajo že 10 let Goethejevo društvo, ki je izdalos 9 zvezkov Goethejevega letnika v japonsčini, v katerem so priobčeni zanimivi nemški in japonski pripovedki. Društvo izdaja svoj mesečnik, ki se vsako leto veže v knjigo. V seznamu zadnjih letnikov so naštete naslednje po Japonskih obravnavane teme: »Goethe kot genij, tip in simboli«, »Goethe in drame na skladbo.«

rodnosocialističnih pesnikov, »Goethe v luči narodnosocialističnega duhovnega pojmovanja«, »Goethejeve studije in Japonska«, »Goethe kot naiven in sentimental pesnik«, »Narava in etika pri Goetheju«, »Goethejeve naravoslovne metode in »Fauvistov« preteklost.«

Nemška umetnostna razstava v Rimu

V Rimu je bila te dni otvorjena nemška umetnostna razstava in sicer v Galeriji di Roma. Razstava sta otvorila italijanski prosvetni minister Eks. Bottai in nemški poslanik von Mackensen. Svoja dela je razstavilo šest nemških slikarjev. Precej svojih najboljših del je razstavila tudi nemška kiparka Annie Höfken-Henkel. Glavna dvorana je polna njenih kipov in velikih figur. Annie Höfken-Henkel je razstavila svoja dela v Kölnu, Berlinu in Parizu, kjer je prejela zlato kolajno, svetovne razstave. Med drugimi razstavljata tudi zelo dobre portrete Hitlerja, Hindenburga, Göringa, Papena, dr. Schachta, grofa Ciana, princa Borghese itd. V kratkem namerava razstaviti svoja dela tudi v Budimpešti in Cürichu. V simboličnih monumentalnih figurah se naslanja ta umetnica na umetnost, obvladano še vedno po Kolbejevem geniju.

Izmed slikarjev, ki so njihova dela razstavljena v Rimu, žive razen Petra Thienhausa, vsi že delj časa v Italiji. Poleg Thienhausa so zastopani na razstavi Richard Noller, Erich Stephan, Erich Schmid, Franz von Stuhs, Hans Sauerbruch in Josef Klemelchner. Njihova dela prikazujejo večinoma naravne lepote Italije.

Ameriški vojni dobičkarji

Velike delniške družbe Ameriške industrije so zaključile svoje poslovno leto in predložile bilance. Statistični podatki, ki jih je zbrala Federal Reserve Bank, se nanašajo na 629 industrijskih podjetij in izkazujejo naravnost ogromne dobitke. Predianski je znašal dobiček teh podjetij 800 milijonov dolarjev, lani pa že 2 milijardi 100 milijonov. Povečal se je torek za 162%. To je prenenetljivo celo za ameriške razmere.

Iz vojne kujejo dobiček zopet ista podjetja in isti ljudje, kakor v prvi svetovni vojni. Takrat se je dvignil povprečni dobiček Atlas Howder Co v primeru z dobičkom pred vojno za 388%, dobiček konkurenčnega podjetja Herkules Howder pa celo za 480%. Doček Bettlehem Steel se je dvignil za 623%, kemičnega koncerna Dupont pa celo za 850%. Največji dobiček je pa imela od prve svetovne vojne tovarna strojev Soowill. V primeru s predvojnimi leti je narasel njen čisti dobiček za 1072%. Vidimo torej, da bodo tudi v sedanjih svetovnih vojnih spravili ameriški kapitalisti masten dobiček.

Iz glasbenega sveta

V Innsbrucku so te dni z velikim uspehom vprizorili novo opero bivšega generalnega intendantu bavarškega državnega gledališča Clemensa von Franckensteina »Li-Tai-Pere.« V Bratislavi je bil prirejen v proslavo nemškega narodnega praznika slavnostni koncert, na katerem sta sodelovala tudi nemški pianist Friedrich Wührer in avstrijski simfonični orkester. Zborovski del sporeda je izpolnila vratslavská skupina Podkarpatskega glasbenega združenja.

Ensambl zagrebške opere, ki šteje 237 članov, je odpotoval na gostovanje v Italijo, da vrne gostovanje Rimsko opero. Zagrebška opera vprizori v Rimu, Venezili, Firenzi in drugih mestih. Gotovcevo opero »Ero in onega sveta.« — Ravnatelj bolgarske Narodne opere prof. Steinov sporoča, da je bilo dogovorjeno med bolgarskim državnim opero in italijansko opero San Carlo v Neaplju gostovanje nekaterih italijanskih opernih pevcev v Sofiji in sicer v drugi polovici junija. Nagrada za turško umetnost v zneski 2.500 turških funtov, razpisana po republiških ljudske stranki in podelitev vsakega pol leta, je bila za ločitveno prvo polletje razpisana za najboljšo skladbo.

KOJLJIVO VPRASANJE

Mamica ali sem bila res rojena v januarju?

Res, dete moje, — odgovori mati.

Beži no! Kako je pa to mogoče, ko so štokrle ta čas še v Afriki?

Ali smem vedeti, kaj je bilo z Lionelom? je vprašala.

»Prav to se vprašuje tudi midve,« je June odgovorila.

»Anton mi je rekel, da je v svoji delovni sobi,« je nadaljevala Jolanda, »pa sem šla, da bi ga nekaj vprašala. Ali me je grdo napodil! Cist whisky pije, ob tej jutrnjiuri!«

»Kje je Irena?« je vprašala June.

»Mislim, da bo še v postelji,« je odgovorila Jolanda.

Anton je spet prinesel kave; pravkar je postavil podnos na mizo, ko je iz predobja zaklical Brookbyjev glas:

»Anton!«

Sluga je jadrno odhitel na klic, in Jolanda je

medlo dejala:

»Lionel ima gotovo zelo resne skrbi. Marija, še potrebuješ časnik?«

Marija je ji dala list, vstala in nekajkrat krenila po terasi sem ter tja. Ko je stopila v predobje, kjer je bilo po vnanji bleščavi tako hladno in lobrodejno, je zagledala Antonia, ki je prih